Oświadczenie złożone
przez senatora Kazimierza Kleinę
w dniu 6 lipca 2026 r.

Oświadczenie skierowane do ministra aktywów państwowych Wojciecha Balczuna

Szanowny Panie Ministrze!

Zwracam się do pana w sprawie inicjatywy dotyczącej upamiętnienia wybitnej postaci związanej z historią światowej poczty – Heinricha von Stephana.

W ubiegłym roku skierowałem do Poczty Polskiej propozycję emisji specjalnego znaczka pocztowego poświęconego Heinrichowi von Stephanowi. Moim celem było zwrócenie uwagi na postać niezwykle zasłużoną dla rozwoju systemów pocztowych na świecie, a jednocześnie silnie związaną z ziemią słupską.

Heinrich von Stephan (1831–1897) był jednym z najwybitniejszych reformatorów poczty XIX wieku, twórcą nowoczesnych rozwiązań w zakresie komunikacji oraz współtwórcą Światowego Związku Pocztowego. Urodził się w Słupsku i właśnie z tej ziemi wywodził się człowiek, którego działalność miała wpływ na funkcjonowanie poczty na całym świecie.

Jako generalny poczmistrz Cesarstwa Niemieckiego przeprowadził szereg reform, które zrewolucjonizowały organizację usług pocztowych. Był pomysłodawcą kartki pocztowej – rozwiązania, które znacząco ułatwiło i przyspieszyło wymianę korespondencji między ludźmi. Choć początkowo jego koncepcja nie została przyjęta w Prusach, to Austria w 1869 r. jako pierwsza wprowadziła kartkę pocztową do obiegu, rozpoczynając tym samym światową zmianę w sposobie komunikowania się.

Heinrich von Stephan był również głównym inicjatorem powołania w 1874 r. Światowego Związku Pocztowego, którego zadaniem było ujednolicenie zasad, przepisów oraz taryf pocztowych pomiędzy państwami. Dzięki jego zaangażowaniu międzynarodowa wymiana korespondencji stała się prostsza, tańsza i bardziej dostępna.

Jego zasługą jest także modernizacja niemieckiej poczty – wprowadzenie jednolitego systemu znaczków pocztowych, rozwój sieci placówek pocztowych na terenach wiejskich, a także nowatorskie jak na tamte czasy działania związane z zatrudnianiem kobiet w łącznicach telefonicznych. Był również pionierem rozwoju telefonii w Niemczech, gdyż dostrzegał ogromne znaczenie tego wynalazku dla przyszłości komunikacji.

Podczas wojny francusko-pruskiej zorganizował sprawnie działającą pocztę polową, umożliwiającą żołnierzom, w tym jeńcom wojennym, kontakt z rodzinami. Jego działalność administracyjna przyczyniła się również do powstania ponad 2 tysięcy nowych budynków pocztowych na terenie Niemiec, w tym urzędu pocztowego w Słupsku, którego otwarcia osobiście dokonał w 1879 r. W tych latach Polska była pod zaborami, w związku z czym reforma poczty dotyczyła także ziem polskich i tych, które po 1945 r. znalazły się w granicach państwa polskiego.

Ze smutkiem przyjąłem informację, że znaczek pocztowy upamiętniający Heinricha von Stephana nie znalazł się w planie emisji znaczków pocztowych na rok 2027, w 130. rocznicę śmierci tego wybitnego reformatora poczty. Uważam, że byłaby to wyjątkowa okazja do przypomnienia postaci, która swoją działalnością wpłynęła na rozwój światowej komunikacji oraz historii poczty.

Warto podkreślić, że już 54 państwa zdecydowały się wydać znaczki pocztowe z wizerunkiem Heinricha von Stephana, doceniając jego wkład w rozwój systemów pocztowych. Polska również powinna dołączyć do grona tych państw i uhonorować człowieka, który urodził się na ziemi słupskiej, a którego dokonania mają wymiar międzynarodowy.

Mając powyższe na uwadze, zwracam się do pana ministra z następującym pytaniem: czy podejmie pan działania zmierzające do doprowadzenia do emisji specjalnego znaczka pocztowego upamiętniającego postać Heinricha von Stephana w 2027 r., a jeżeli tak, to jakie konkretne działania w tym zakresie zostaną podjęte?

Kazimierz Kleina